

Suomen Kuljetusturva Oy

Härköviidantie 19

40270 Palokka

Päiväys/Datum

06.10.2020

Dnro/Dnr

TRAFICOM/424764/05.03.05/2020

Viite/Referens

Hakemus 14.9.2020

Opetussuunnitelman hyväksyminen D-luokan kuljettajaopetukseen

Hakija

Suomen Kuljetusturva Oy

Hakemus

Liikenne- ja viestintävirasto on vastaanottanut 14.09.2020 päivätyn hakemuksesi, joka koskee opetussuunnitelman hyväksymistä D1- ja D-luokan kuljettajaopetuksessa käytettäväksi.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy opetussuunnitelman käytettäväksi D1- ja D-luokan kuljettajaopetuksessa.

Hyväksyntä on voimassa toistaiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruttaa hyväksynnän mikäli opetussuunnitelma ei täytä hyväksymiselle asetettuja edellytyksiä. Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa hakijalle hyväksynnän päättymisestä.

Opetussuunnitelman noudattamisen lisäksi annettavan kuljettajaopetuksen on täytettävä opetuksen antamishetkellä voimassaolevan lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimukset.

Perustelut

Opetussuunnitelma täyttää ajokorttilain 36 §:ssä ja ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen 25 §:ssä ryhmän 2 opetussuunnitelmille asetetut vaatimukset.

Sovelletut säännökset

Ajokorttilaki (386/2011) 36 §

Valtioneuvoston asetus ajokorteista (423/2011) 25 §

Päätöksestä perittävä maksu ja sen perusteet

110,00 euroa

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston maksullisista suoritteista (1148/2018)

Muutoksenhaku

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit valittaa päätöksestä liitteen mukaisesti hallinto-oikeuteen.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 6.10.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Immonen Marjo

Liitteet

Opetussuunnitelma
Valitusosoitus

D1- ja D-luokan opetussuunnitelma 2020

1 JOHDANTO

Tämä on Suomen Kuljetusturva Oy:n opetussuunnitelma ajokorttiluokkiin D1 ja D. Opetussuunnitelman lähtökohtana on, että liikenteen perussäännöt, ajoneuvolla ajaminen liikenteessä sekä yleinen moottoriajoneuvotekniikka ovat oppilaalle tuttuja aikaisempien ajokorttiluokkien kuljettajaopintojen sekä hankitun ajokokemuksen kautta. Tässä opetussuunnitelmassa ja sen mukaisessa opetuksessa keskitytään vain D1- ja D-luokkien erityispiirteisiin ja -vaatimuksiin. Opetussuunnitelman rakenne on laadittu ja sisällöt valittu niin, että teoriaopetuksessa voidaan mahdollisimman paljon yhdistää lähtökohdiltaan (ajo-oikeus, ammattipätevyys) erilaisten osallistujien opetusta samoissa ryhmissä toteutettavaksi.

2 OPETUKSEN TAVOITTEET

Tiedollisina tavoitteina on, että oppilas tuntee ja ymmärtää

- o linja-autoliikenteen toimintaympäristön ja sen liittymisen muuhun liikennejärjestelmään
- o kuljettamansa ajoneuvon teknisen rakenteen ja toimintaperiaatteet
- o henkilöiden kuljettamista koskevat säädökset, määräykset ja ohjeet
- o tavarankuljetusta linja-autossa koskevat säädökset, määräykset ja ohjeet
- o ajo- ja lepoaikäsäädökset sekä muut kuljettajan toimintaa säätelevät säädökset ja määräykset
- o ennakoivan, turvallisen ja ympäristöä säästävän ajamisen periaatteet
- o linja-auton ajamiseen liittyvät erityispiirteet ja vaatimukset
- o oman toimintansa merkityksen matkustajien turvallisuuteen ja matkustusmukavuuteen
- o oman toimintansa merkityksen liikenneturvallisuudelle ja ympäristölle
- o oikean toiminnan liikenneonnettomuustilanteessa

Lisäksi tavoitteena on, että oppilas osaa tietojaan käytännössä soveltaen

- o asennoitua kuljettajan rooliinsa sekä ajamiseensa vastuulliselta kuljettajalta vaaditulla tavalla
- o selvittää linja-auton asiapapereista ajoneuvon luokka ja sen kuljettamisen vaadittu ajo-oikeus sekä ammattipätevyys
- o selvittää asiapapereista linja-auton sallitut mitat ja massat sekä henkilö- ja tavarakuormitus
- o tarkastaa D1- ja/tai D-luokan ajoneuvon liikennekelpoisuus sekä sen laitteiden ja varusteiden toimivuus sekä asiapapereiden asianmukaisuus
- o vikatapauksissa ratkaista itse oikeat toimenpiteet tai kysyä neuvoa
- o käsitellä ja ajaa D1- ja/tai D-luokan ajoneuvoa liikennesääntöjä noudattaen turvallisesti, taloudellisesti ja muut liikenteen osapuolet huomioon ottaen onnettomuuksia välttämällä
- o ennakoida ja ottaa ajotavassaan huomioon aikaisempia ajoneuvojaan suuremman ja raskaamman ajoneuvon tilan tarpeen sekä muut erityispiirteet erilaisissa liikennetilanteissa ja -ympäristöissä
- o noudattaa tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä ja siinä säädettyjen valvontalaitteiden käyttömääräyksiä silloin, kun niitä sovelletaan ajoneuvon kuljettamiseen
- o kuormata ajoneuvon lainsäädännön, turvallisuuden sekä taloudellisuuden kannalta oikein
- o ottaa huomioon kuorman, kuormaamisen ja kuorman varmistamisen merkityksen ajoneuvon hallittavuuteen ja turvalliseen ajamiseen
- o valita turvalliset, taloudelliset ja ympäristön kannalta tarkoituksenmukaiset reitit ajoneuvolle
- o pysäköidä ajoneuvon turvallisesti ja säädöksiä noudattaen kuormaamista ja kuorman purkamista sekä muuta ajoneuvon käyttöön liittyvää syytä varten
- o toimia turvallisesti linja-autopysäkeillä
- o toimia oikein onnettomuustilanteissa ja antaa tarvittaessa hätäensiapua loukkaantuneille

3 OPETUKSEN RAKENNE JA KESTO

D1- ja D-luokkien ajo-oikeuteen tähtäävä koulutus muodostuu teoriaopetuksesta sekä henkilökohtaisesta ajo-opetuksesta. Teoria- ja ajo-opetustuntien vähimmäismäärät sekä kestot ovat voimassa olevan lainsäädännön mukaiset.

Opetuksen vähimmäismäärät

D1-LUOKKA	Oppilaan lähtötilanne		
	B	C1 tai C, ei ammatti-pätevyyttä	B, C1, tai C + ammattipätevyys
Teoriaopetus	15 oppituntia	9 oppituntia	3 oppituntia
Ajo-opetus	15 ajotuntia	10 oppituntia	3 oppituntia

D-LUOKKA	Oppilaan lähtötilanne			
	B	C1 tai C, ei ammatti-pätevyyttä	D1, ei ammatti-pätevyyttä	B, C1, C, tai D1 + ammattipätevyys
Teoriaopetus	27 oppituntia	15 oppituntia	6 oppituntia	5 oppituntia
Ajo-opetus	40 ajotuntia	30 oppituntia	15 oppituntia	10 ajotuntia

Taulukoissa tarkoitettu tunti teoriaopetusta on kestoltaan vähintään 45 minuuttia ja tunti ajo-opetusta vähintään 50 minuuttia. Ammattipätevyys taulukoissa tarkoittaa saavutettua kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyyttä.

4 TEORIAOPETUS

Teoriaopetuksen aihealueet ja oppituntituntijako

D1-luokka	Oppilaan lähtötilanne		
	B	C1 tai C, ei ammatti-pätevyyttä	B, C1 tai C + ammattipätevyys
1. Linja-autot	3	2	1
2. Henkilö- ja tavarakuljetukset linja-autolla	3	1	-
3. Kuljettajana D1- ja D-luokassa	4	4	1
4. Ajaminen ja liikenneturvallisuus linja-autolla	5	2	1
Yhteensä	15	9	3

D-luokka	Oppilaan lähtötilanne			
	B	C1 tai C, ei ammatti-pätevyyttä	D1, ei ammatti-pätevyyttä	B, C1, D1 tai C + ammattipätevyys
1. Linja-autot	5	3	1	2
2. Henkilö- ja tavarakuljetukset linja-autolla	6	3	2	1
3. Kuljettajana D1- ja D-luokassa	7	4	-	1
4. Ajaminen ja liikenneturvallisuus linja-autolla	9	5	3	1
Yhteensä	27	15	6	5

Teoriaopetuksen toteutus

Teoriaopetus voidaan antaa joko lähiopetuksena tai etäopetuksena teknisen käyttöyhteyden avulla. Soveltuvien osin voidaan käyttää myös käytännön harjoituksia. Opetuksessa on noudatettava voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä käytettävään opetusmuotoon liittyviä Liikenne- ja viestintäviraston ohjeita ja määräyksiä.

Suomen Kuljetusturva Oy on tuottanut tähän opetussuunnitelmaan räätälöidyn PowerPoint-opetusmateriaalin.

Teoriaopetuksen sisällöt

1. Linja-autot

Ajoneuvot D1- ja D-luokassa

- D1-luokan autojen perusrakenne ja korityypit
- D-luokan linja-autojen alusta- ja korityypit
- linja-autojen ajo-oikeudet
- moottorityypit ja teholuokat
- moottori ja voimansiirto
- jarrut ja hidastimet, ohjaus, renkaat
- vaihtoehtoiset energianlähteet

	Oppilaan lähtötilanne			
	B	C1 TAI C	D1	täydentävä
D1	3 ot	2 ot		1 ot
D	5 ot	3 ot	1 ot	2 ot

Linja-autojen tekninen turvallisuus ja pakolliset varusteet

- turvallisuutta vaarantavat tyypilliset viat ja puutteet sekä niiden korjaaminen
- linja-auton liikennekelpoisuuden tarkastaminen (ennen ajoa, ajon lomassa ja ajon jälkeen)
- linja-auton ajo-ominaisuuksiin ja ajovakauteen vaikuttavat tekijät
- erot henkilö- ja pakettiautoihin
- 100 km/h vaatimukset
- pakolliset varusteet ja niiden tarkastaminen (peilit, ensiapuvälineet, sammuttimet, turvavyöt, muut)
- varoitusvalot ja informaationäyttö
- linja-auton tuuletus- ja ilmastointilaitteiden käyttö
- ovet ja niiden avaus-, sulkua- ja lukitusjärjestelmät
- ajoneuvojen turvallisuusjärjestelmät
- linja-auton puhtaus ja muu päivittäinen huoltotarve
- palovaarojen ehkäisy
- linja-auton hinaaminen
- pienten ajossa tyypillisesti esiintyvien vikojen korjaaminen

2. Henkilö- ja tavarakuljetukset linja-autolla

Kuljettamiseen liittyvät säädökset

- yksityinen, ammatillinen, kaupallinen ja ei-kaupallinen kuljettaminen
- ammattipätevyysvaatimus linja-autolla
- ajo- ja lepoaika-asetuksen noudattaminen, ajopiirturit
- mukana pidettävät asiakirjat (kuljettaja, ajoneuvot, kuorma).
- liikennelupavaatimus

	Oppilaan lähtötilanne			
	B	C1 TAI C	D1	täydentävä
D1	3 ot	1 ot		
D	6 ot	3 ot	2 ot	1 ot

Henkilökuljetukset linja-autossa

- linja-auton matkustajaluku
- erityisryhmien huomioon ottaminen
- hätäpoistumistiet
- turvalaitteet
- pyörätuolin kiinnittäminen linja-autoon

Tavarakuljetukset linja-autossa

- tavarankuljettamista linja-autossa koskevat säädökset, ml. vaaralliset aineet
- linja-auton kantavuus
- rahtitilan hyötytilavuus ja sallittu kuormitus
- linja-autolle sallitut massat, massajakauma
- tavarakuorman varmistaminen linja-autossa, välineet ja menetelmät

3. Kuljettajana D1- ja D-luokassa

Kuljettajaan liittyvät säädökset

- ajo-oikeus linja-autolla
- tutkintoon pääsyn edellytykset
- terveysvaatimukset
- opetusmäärät
- kuljettajatutkinto linja-autolla
- linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimus

Ajo- ja lepoaikamääräykset, ajopiirturit

- ajo- ja lepoaika-asetus
- ajopiirturit
- väsymyksen vaikutus turvallisuudelle

Kuljettajana linja-autossa

- kuljettajan ajovalmius
- kuljettajan oman tilan hallinta
- alkoholi, huumeet ja lääkeaineet
- erot henkilö- ja kuorma-autolla ajamiseen
- erityisesti linja-autoja koskevat liikennemerkit
- linja-autokaistat

Toiminta liikenneonnettomuustilanteessa

- raskaan liikenteen onnettomuudet
- tyypilliset linja-autojen liikenneonnettomuudet
- onnettomuuksien syyt ja seuraukset
- liikenneonnettomuustilanteessa toimiminen
- turvallinen pysäköinti onnettomuuspaikalla
- tilannearvio
- muun liikenteen varoittaminen ja lisäonnettomuuksien ehkäisy
- hätäensiapu
- matkustajien evakuointi
- avun hälyttäminen
- vahinkoilmoitus
- jälkihoidon merkitys ja hankkiminen

Oppilaan lähtötilanne				
	B	C1 TAI C	D1	täydentävä
D1	4 ot	4 ot		1 ot
D	7 ot	4 ot		1 ot

4. Ajaminen ja liikenneturvallisuus linja-autolla

Liikenneympäristö

- ajaminen linja-autolla erilaisissa ympäristöissä
- riskiympäristöt ajattaessa linja-autolla
- turvallinen ajaminen tunneleissa
- turvallinen toiminta linja-autopysäkillä
- linja-autoille tarkoitettu erityisinfra
- liikennesääntöjen noudattaminen linja-autolla ajattaessa

Linja-auton ajoonlähtötarkastus

- ajoneuvon asiakirjat
- kuljettajan asiakirjat
- ajoon valmistautuminen linja-autolla
- oma ajokunto
- linja-auton liikennekelpoisuus
- matkustamon varustus ja siisteys

Ajaminen linja-autolla

- liikennesääntöjen noudattaminen
- linja-auton koon merkitys liikennesääntöjen noudattamisessa
- ajoneuvojen rakenteesta aiheutuvat näkökentän esteet ja katveet
- linja-auton etu- ja takaylitysten huomioon ottaminen
- liikkeelle lähtö, jarruttaminen, ohjaaminen
- vuorovaikutus kuljettajan ja muiden tienkäyttäjien välillä

Oppilaan lähtötilanne				
	B	C1 TAI C	D1	täydentävä
D1	5 ot	2 ot		1 ot
D	9 ot	5 ot	3 ot	1 ot

Ennakoiva ajaminen linja-autolla

- liikennesääntöjen noudattaminen
- kevyen liikenteen huomioon ottaminen
- ajoneuvojen rakenteesta aiheutuvat näkökentän esteet ja katveet
- ajolinjat
- risteysajo
- nopeusrajoitusten noudattaminen ja tilannenopeus
- turvallisuusvälit
- ohittaminen ja kohtaaminen
- ajaminen linja-autopysäkillä ja lähtö linja-autopysäkiltä

Taloudellinen ajaminen linja-autolla

- EU:n ja kansalliset päästöjen vähentämistavoitteet
- ennakkoinnin merkitys taloudelliseen ajotapaan linja-autolla
- taloudellinen ajotapa
- keliolosuhteet, liukkaus, sade
- taloudellinen ja ympäristöystävällinen kuljettaja

5 AJO-OPETUS

Ajo-opetuksen tavoitteet

Tavoitteena on, että oppilas

- osaa käsitellä linja-autoa turvallisesti, taloudellisesti ja tilanteeseen sekä olosuhteisiin nähden riittävän joutuisasti
- tuntee ja tunnistaa liikennetilanteisiin liittyvät riskit ja vaaratilanteet linja-autolla ajettaessa
- osaa välttää vaaratilanteet ennakoimalla liikennetilanteet ja sovittamalla oman ajamisensa vallitsevien olosuhteiden mukaiseksi
- osaa käsitellä ja ajaa linja-autoaan niin, että ei aiheuta vaaratilanteita
- osaa toimia oikein vaaratilanteisiin tai onnettomuuksiin joutuessaan
- osaa toimia vastuullisesti linja-auton kuljettajana erilaisissa liikennetilanteissa.

Ajo-opetuksen vähimmäismäärät

D1-LUOKAN AJO-OPETUS	Oppilaan lähtötilanne		
	B	C1 tai C, ei ammattipätevyyttä	C1, D1 tai C, +ammattipätevyys
ajo-opetus liikenteessä	15	10	3
ajo-opetuksesta maantieajoa	3	2	-

D-LUOKAN AJO-OPETUS	Oppilaan lähtötilanne			
	B	C1 tai C, ei ammattipätevyyttä	D1, ei ammattipätevyyttä	C1, D1 tai C, +ammattipätevyys
ajo-opetus liikenteessä	40	30	15	10
ajo-opetuksesta maantieajoa	8	6	6	-

Ajo-opetuksen toteutus

Ajo-opetusajoneuvot

Opetusajoneuvon tulee täyttää ajokorttiasetuksen 29 §:ssä D1- tai D-luokan tutkintoajoneuvolle säädetyt vaatimukset.

Simulaattori

Enintään puolet ajo-opetuksen vähimmäismäärästä voidaan antaa simulaattorilla. Simulaattorilla ajo-opetusta annettaessa opettaja voi ohjata useampaa oppilasta samanaikaisesti. Simulaattorilla voi antaa perusteiden opetusta kaikkiin ajo-opetusaiheisiin (sivu 9), joihin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista käytössä olevalla simulaattorilla.

Asiakirjat sekä ajopiirturit

Oppilas tulee perehdyttää ajoneuvon teknisiin tietoihin liittyviin dokumentteihin niin, että hän osaa säilyttää ne oikein, löytää ne tarvittaessa, löytää niistä tarvittavat tiedot ja ymmärtää niiden merkityksen sekä niistä johtuvat vaatimukset linja-auton kuljettamisessa. Erityisesti oppilaan tulee tuntee kuljettamansa ajoneuvon rekisteröintitiedoissa ilmoitetut tekniset tiedot ja osata noudattaa niitä muun muassa matkustajien sekä kuorman määrän määrittämisessä. Mikäli opetusajoneuvossa on ajopiirturi, oppilas tulee perehdyttää sen käyttöön. Suositeltavaa on, että oppilas käyttää ajopiirturia opetusajossa harjaantuakseen sen käytössä. Mikäli oppilaalla ei ole digitaalisen ajopiirturin kuljettajakorttia, hänen tulee osata asettaa ajopiirturi "OUT"-toiminnolle ajo-opetuksen ajaksi.

Linja-auton tarkastaminen

Oppilaan on osattava itsenäisesti tarkastaa linja-auton liikennekelpoisuus ja ymmärrettävä huolellisen tarkastuksen merkitys sekä omalle että muun liikenteen turvallisuudelle. Oppilas tulee perehdyttää ajo-opetuksen yhteydessä huolellisesti liikennekelpoisuuden tarkastamiseen. Oppilaalle tulee korostaa myös ajamisen lomassa mahdollisesti pidettävien taukojen jälkeen suoritettavien tarkastusten merkitystä.

Oppilaan on erityisesti osattava tarkastaa linja-autosta

- moottorin öljy- ja muut nestemäärät ja mahdolliset vuodot, tuulilasin pesunesteen ja ohjaustehostimen nestemäärät, nesteiden oikea lisääminen
- ohjaamon lasien puhtaus, tuulilasinpyyhkimien toiminta, peilien puhtaus ja suuntaus,
- valojen, heijastimien, suuntamerkin- ja äänimerkinantolaitteiden kunto ja toiminta,
- pyörien ja renkaiden kunto, renkaiden ilmanpaine, pyöränmuttereiden kireys, lokasuojien kunto ja kiinnitys,
- paineilmasäiliöiden, polttoainesäiliön, ym. laitteiden kunto ja kiinnitys,
- matkustamotila, ovet ja niiden toiminta, hätäpoistumistiet, kuorman varmistaminen

Oppilas käy ensiksi opettajan kanssa yhdessä linja-auton ajoonlähtötarkastuksen. Tämän jälkeen oppilas suorittaa sen itsenäisesti opettajan valvonnan alla. Oppilas on saavuttanut tavoitteen, kun hän osaa tehdä tarkastukset itsenäisesti ja oikein. Tämän jälkeen oppilas voi tehdä ajoonlähtötarkastuksen itsenäisesti aina ennen ajoon lähtöä, opettaja varmistaa.

Ennen ajoon lähtemistä oppilaan on osattava tehdä seuraavat ajoon valmistautumistoimet:

- säätää istuin, peilit ja ohjauspyörän asento
- kiinnittää turvavyö
- tarkastaa ajopiirturi (mm. kellonaika) ja tehdä siihen liittyvät toimenpiteet
- tarkastaa mittaristo ja kaikki merkkivalot sekä varusteiden ja laitteiden kytkimet
- varmistaa, että voi lähteä liikkeelle esteettä ja turvallisesti
- tarkastaa ohjauksen ja jarrujen sekä niiden tehostinjärjestelmien moitteeton toiminta kokeilemalla

Ajo-opetusympäristö

Ennen liikenteessä ajamista oppilaan on tunnettava linja-auton mitat ja kyettävä tunnistamaan sen etu- ja takaylityksen sekä oikaisun tilantarve kääntyessä. Oppilaan on löydettävä linja-auton päämitat ja massat sen teknisistä tiedoista. Oppilaan kanssa harjoitellaan harjoituskentällä erilaisilla tehtävillä linja-auton tilantarpeen tunnistamista. Oppilaan osaaminen varmistetaan testillä, jossa hänen tulee osata huomioida linja-auton etu- ja peräylitys sekä linja-auton oikaisu. Liikenteeseen siirtyminen voidaan aloittaa kun oppilas on läpäissyt hyväksytysti testin.

Ajo-opetus toteutetaan monipuolisissa, kuljettajan käytännön työssä tyypillisissä ympäristöissä, joissa liikennetiheys, tien koko ja laatu sekä liikennetilanteet vaihtelevat. Ajo-opetus tulee toteuttaa mahdollisuuksien mukaan myös niin, että oppilaalla on mahdollisuus harjaantua vaikeisiin keli- ja tieolosuhteisiin sekä tiestön korkeuseroihin. Kaikissa ajo-opetuksen vaiheissa ja tilanteissa tulee kiinnittää erityistä huomiota oppilaan asenteisiin kuljettajan roolia, muuta liikennettä ja liikenneturvallisuutta kohtaan.

Ajo-opetusta tulee antaa mahdollisuuksien mukaan seuraavissa erilaisissa ympäristöissä ja olosuhteissa.

- vilkasliikenteiset taajamat ja keskustat, yksi- ja useampikaistaiset kadut, asutuslähiöt
- linja-autopysäkit ja linja-autoasemat
- erityisinfra linja-autoille (linja-autokaistat, joukkoliikennekadut, liityntäpysäköintipaikat)

- useampikaistaiset väylät
- eri luokkien maantiet (valtatie, kantatie, seututie, paikallistie, jne.)
- moottoritiet
- päällystämättömät, heikkoreunaiset tiet
- pitkät suorat
- mutkaiset ja mäki- tieosuudet
- tunnelit
- liukkaat ja lumiset olosuhteet

Erityisesti ajo-opetuksessa on käytävä mahdollisuuksien mukaan läpi ja painotettava seuraavia opetusaiheita:

- liikkeelle lähteminen liikenteessä pysähtymisen ja pysäköinnin jälkeen
- liikennesääntöjen noudattaminen ja poikkeussäännöt linja-autolla
- ajamisen sujuvuus, muun liikenteen huomioon ottaminen, omista oikeuksista luopumisen merkitys sujuvuudelle
- oikea tilannenopeus, keli-, liikenne- ja muiden olosuhteiden merkitys
- riskien ja vaaratilanteiden tunnistaminen taajamissa ja niiden ulkopuolella
- oikea toiminta vaaratilanteissa
- taloudellinen ajaminen linja-autolla
- matkustajien matkustusmukavuus
- ajoneuvojen rakenteesta näkökentälle aiheutuvat esteet ja katvealueet
- ajoneuvojen ulottuvuudet ja ylitykset sekä niiden vaikutus käänöksissä ja peruutettaessa
- ajoneuvojen rakenteen, kuten akselivälit ja ylitykset, vaikutus käsiteltävyyteen ja ajettavuuteen
- kevyen liikenteen ja muiden heikompien osapuolten turvallisuuden huomioon ottaminen
- risteysalueiden ja liittymien lähestyminen ja ylittäminen, ajaminen risteyksissä
- poistuminen ajotieltä
- kaistan vaihtaminen
- ryhmittäminen sekä kääntyminen eri suuntiin
- moottoritielle tai vastaavalle saapuminen ja siltä poistuminen: kiihdytys- ja hidastuskaistat
- kapeiden ja ahtaiden paikkojen ennakointi ja vastaan tulevien ajoneuvojen kohtaaminen niissä
- esteiden, esimerkiksi pysäköityjen autojen sivuuttaminen
- ohittaminen ja ohitetuksi tuleminen
- peruuttaminen ja linja-auton kääntäminen liikenteessä turvallisuutta vaarantamatta
- turvallinen pysähtyminen tai pysäköiminen matkustajien autoon nousemista tai poistumista varten linja-autopysäkillä tai vastaavan rakennelman luo
- tutkinnon käsittelykokeessa selviytymistä tukevat harjoitukset, ennen niiden harjoittelua on kuitenkin saatava riittävä yleinen peruutustaito

Edellä luetelluista opetusaiheista soveltuvat simulaattorilla opeteltaviksi kaikki aiheet sen mukaan, kuin käytössä olevan simulaattorin ohjelmisto sen sallii.